

H-INDEX

شاخصی برای ارزیابی علمی محققان است که میزان اثر گزاری آنها را در پیشبرد علم نشان می دهد H-INDEX نتیجه تعادل بین تعداد مقالات و استنادات است .

نحوه محاسبه : شاخص H-INDEX برای یک پژوهشگر عبارتست از H تعداد مقاله ارائه شده توسط وی که به هرکدام حداقل H بار استناد شده است . برای مثال اگر 4 مقاله از کل مقالات انتشار یافته توسط یک پژوهشگر ، هرکدام حداقل 4 بار مورد استناد قرار گرفته باشند ، شاخص H آن محقق برابر 4 است .

پایگاه هایی که H-INDEX را محاسبه می کنند :

3 پایگاه اطلاعاتی مطرح که H-INDEX را محاسبه می کنند عبارتند از Google و Web of knowledge - Scopus و scholar

ضریب تاثیر مجله (IF)

تعداد استنادات صورت گرفته به یک مجله مشخص در 2 سال تقسیم بر تعداد مقالات منتشر شده در این مجله طی دو سال گذشته

شاخص فوریت (Immediacy index)

میزان استنادات یک مجله مشخص در سال آخر تقسیم بر تعداد مقالات منتشر شده در این مجله طی همان سال

ضریب نفوذ مجله (Eigen factor)

که ضریب تاثیر خودی هم نامیده می شود به این معناست که وزن استنادات یک مجله با تجربه بالاتر ، بیشتر از وزن استنادات یک مجله ضعیف تر است ، درحالیکه درضریب تاثیر ، همه استنادها وزن مساوی دارند . در Eigen factor مجلاتی مهم هستند که به تناوب توسط مجلات مهم به آنها ارجاع می شود.

چارک (Quartile)

که به اختصار Q نامیده می شود ، از معیارهای ارزیابی کیفیت مجلات به شمار می رود و نشان دهنده جایگاه مجله در مقایسه با مجله های حوزه موضوعی مشابه است .

مجلات Q 1 : در چارک اول قرار گرفته و 25 درصد برتر محسوب می شوند .

مجلات Q 2 : در چارک میانی بالا (25 تا 50 درصد)

مجلات Q 3 : در چارک میانی پایین (50 تا 75 درصد)

مجلات Q ۴: در چارک پایین (۲۵ درصد انتهایی) قرار می گیرند. بنابراین بهترین مجلات در یک حوزه موضوعی مشخص، جزو ۲۵ درصد برتر رتبه بندی یا Q ۱ قرار می گیرند. لازم به ذکر است که این شاخص در پایگاه های اسکوپوس و ISI براساس شاخص های مورد ارزیابی، می تواند متفاوت باشد.

شاخص G-INDEX

این شاخص برای تکمیل عملکرد h-index در سال ۲۰۰۶ توسط دانشمند بلژیکی لئو اگه معرفی شد. یکی از مهمترین اشکالاتی که در شاخص h-index وجود دارد اینست که هرچند در امتیاز دهی به مجموعه فعالیت های علمی یک فرد، نشریه، دانشگاه و کشور، کم استناد بودن یک مقاله بر رتبه آن تاثیری ندارد، اما به همان نسبت هم این شاخص به مقاله های پر استناد بی اعتناست. شاخص g سعی دارد تا از تاثیر مقاله های کم استناد بر نتیجه گیری بکاهد و یکی از نواقص شاخص h را برطرف کند. این شاخص با استفاده از مجذور تعداد مقاله ها و مقایسه آن با مجموع استنادها در محاسبات، در واقع مقالات پر استناد یک پژوهشگر را برجسته تر می کند. اگر مقالات را به ترتیب میزان استناد، از زیاد به کم (نزولی) مرتب کنیم، جایی که تعداد مجموع استنادات تقریباً مساوی مجذور تعداد مقالات باشد در آن ردیف، تعداد مقاله بیانگر شاخص g خواهد بود. با دقت در نحوه محاسبه g-index در می یابیم که میزان آن هیچوقت کمتر از h-index نخواهد بود.

شاخص نیم عمر یا قاعده کهنگی متون (cited half-life)

شاخص نیم عمر، نقش زمان را در بهره وری از اطلاعات روشن می کند. با استفاده از این شاخص می توان نشان داد که آیا با گذشت زمان از میزان سودمندی مقالات و کتاب ها کم می شود یا نه. به عبارت دیگر منظور از نیم عمر زمانی است که در طول آن نصف ارجاعات یک نشریه منتشر شده اند. بر طبق مطالعات انجام شده، نیمی از ارجاعات (استنادات) مقالات تازه چاپ شده در دو سال اخیر، به نوشته های همان سال بر می گردد. بعد از مدت ده یا پانزده سال (بسته به موضوع) مقالات رشته های مختلف، نقش خود را به عنوان منبع مورد استفاده از دست می دهند. علومی مانند ریاضیات دارای نیم عمر طولانی و علومی مانند پزشکی دارای نیم عمر کوتاه هستند.

محاسبه آن به این صورت است که تعداد سالهایی که از سال ارزیابی مجله باید به عقب برگردیم تا شاهد پنجاه درصد کل ارجاعات به مجله در سال مورد ارزیابی باشیم را محاسبه می کنیم. به عبارت دیگر این شاخص مدت زمانی که نیمی از کل استنادات به آن مجله صورت پذیرفته باشد را نشان می دهد. بدیهی است هرچه نیم عمر مجله بیشتر باشد، ارزش مجله بالاتر می رود.